

PENA-ROJA (MATARRANYA). NOMS DE LES PENA-ROGINES DELS SS. XV, XVI i XVII

Desideri LOMBARTE ARRUFAT

Dels noms de les dones de les nostres viles, se'n sap ben poca cosa. Per aquelles èpoques (ss. XV, XVI i XVII), on a l'administració civil i eclesiàstica —Consells i Església— no hi figuren més que els hòmens —com ara, si fa no fa—; no més trobem les dones inscrites als arxius parroquials (batejos), a algunes confraries, i als documents notàrials (capítols matrimonials, testaments, censals, vendes, etc.).

A la vila de Pena-roja, a l'Arxiu Gil-Aznar, disposem de material que ens dóna informació extensa sobre els noms de les nostres avantpassades:

I — Una llista o relació (feta en castellà al s. XVIII) dels documents notàrials que va signar el notari Domingo Marçà, menor, veí de la vila —fet notari el dia 1 de desembre de 1444—, la qual llista compréi, del dia 4 d'aquell mateix mes i any fins l'any 1467.

II — Una altra relació —feta igualment en castellà al s. XVIII— de les notes d'Agostí Gil de Villoro, notari i veí de la vila, que comprén de l'any 1549 a l'any 1573.

Cal advertir que tant Marçà com Gil de Villoro escribién en català i que, qui va fer les llistes, va traduir al castellà d'aquesta manera per exemple:

«A 11 de Abril de 1445, Pedro Ferrer, procurador de Domingo Ferrer y Marieta, sus padres, venden a Guiemó Sorolla de Domiño».

«A 12 de Mayo de 1446, na Gavaldana, viuda de Pedro Olzina, comanda a Gil Tallada, notario».

«A 13 de Febrero de 1555, mossen Gabriel Blanch, beneficiado de San Estevan, en su testamento deja un aniversario por las almas de Jayme Blanch y Juana Suñer, coniuiges i a sus sobrinos, Gaspar, Migüel, Pedro, Bartholome, Jeronima, Catalina, müger de Bartholome Gil, Grabiela müger de Jüan Aguilar, Migüel Albiol, notario, Angela, Juan Güarc, Báltasar, Christoval, Melchor, Barbera, Agueda, ...»

«A 20 de Abril de 1556, Miguel Albiol y Juana Albiol su muger, a un censo obligan las casas davant la fon nova...».

III — El Llibre de la «Confraria del Dulcissimo Nombre de Jesus» fundada a Pena-roja l'any 1603, que va perdurar com a mínim, fins a l'any 1805 (amb aquesta data acaba el llibre), i que conté les llistes de confreres, sobretot la llista del primer any, que n'eren, entre hòmens i dones: 595.

Al final de la llista una nota diu: «Son los nombres de los confrades del Smo. Nombre de Jesus que yo fray Geronymo Perez de la Orden de Predicadores, escribi en la fundacion de dicha confraria en esta villa de Peñarroya, a 16 de Março, 1603».

Noms de dona al s. xv: Entre parèntesis el nombre de vegades que un nom surt repetit a les llistes.

Alissén (1). Altadona (1). Andrevia (2). Angèlia (3), Angelina (1). Antona (3), Antònia (2), Antoneta (1). Ascorina —Escorina?— (1).

Bàrbara/Bàrbera (6), Barbareta (1). Barcelona —dona de Nicolau Gil— (1). Beatriz —Beatriu?— (3). Benedicta (1), Beneuta (1). Berengona (1). Berthomeva (6). Blanca (2), Blanqueta (4).

Catalina (3). Celestina (2). Cleriana (1).

Dolça (1), Dolceta (9), Dolcina (1). Dominga (4), Dominguetta (3), Mingueta (8).

Esclamonda/Asclamonda (2). Eulàlia (1).

Ferrera (1). Ferrerona (1). Florentina (11). Francisca (11), Francisquina (1).

Gavaldana —viuda de Pere Olzina— (1). Geralda (3), Geraldona (1). Grabiela (1). Gràcia (2), Gracieta (1). Gostança (5). Guiamona (13), Guiamona (6).

Isabel (5).

Jaumeta (7). Joana (3), Joaneta (1).

Leonor (1).

Madalena (1), Margalida (4), Maria (10), Marieta (12). Mateva (1). Micolava (1). Miquela (1), Miqueleta (4). Monserrada (1).

Novella (5).

Olivera (2). Omeleta/Omelleta/Homeleta (1).

Ramoneta (3).

Saurina (5). Sevilla —dona de Miquel Adell— (1).

Tecla (1). Tomasa (1).

Úrsola (1).

Violant (15).

Noms de dona al s. xvi

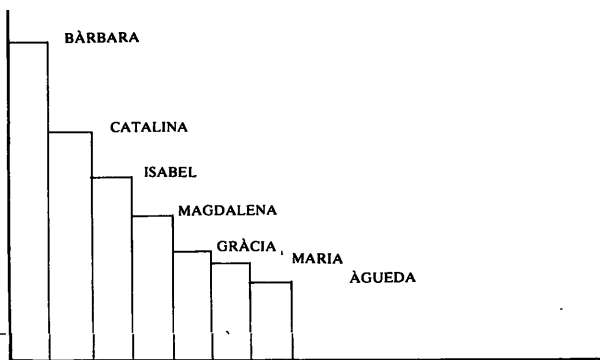
Àgueda (30). Anastàsia (1). Andolça (1). Àngela (3), Angelina (1). Anna (2). Antònia (2).

Bàrbara/Bàrbera (35). Beatriz —Beatriu?— (1). Berthomeva (3). Bridàngela (1), Brígida (2).

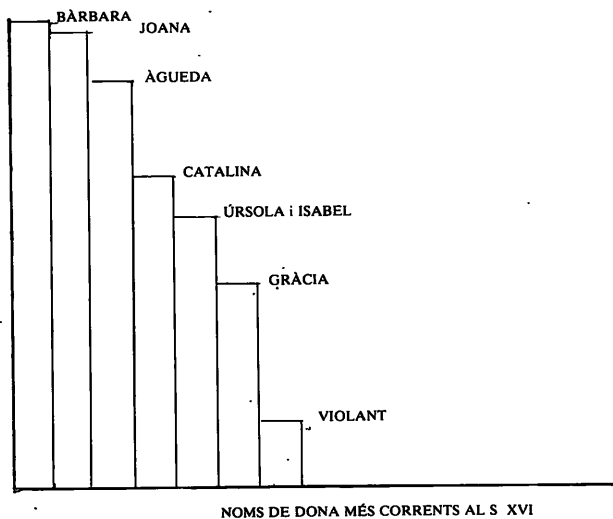
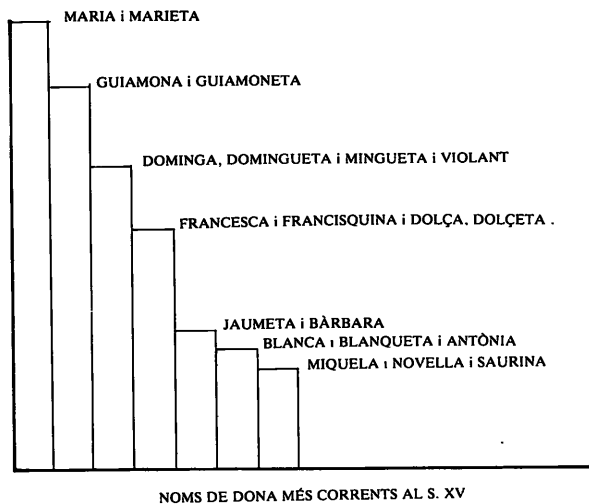
Càndia (3). Catalina (23). Cecília (1).
 Esperança (2). Estèssia (4). Eulàlia (2).
 Francesca (3).
 Gerònima/Jerònima/Geromina (3). Grabiela (1). Gràcia (15).
 Inés (1). Isabel (20).
 Joana (34). Justina (2).
 Madalena (3). Margalida (3). Maria (3). Marianna (1). Matheua (1).
 Petronila (1). Paula (2).
 Quitèria (1).
 Rafela (1).
 Susana (1).
 Úrsola (20).
 Violant (5).

Noms de dona al s. XVII

Agnès (1). Àgueda (11). Àngela (2). Anna (3). Antònia (1). Arcàngela (2).
 Bàrbara/Bàrbera (29). Beatriz—Beatriu?— (1). Brígida (1). Briolàngela (1).
 Càndia (2). Catalina (22). Clara (2). Clàudia (1).
 Elisabet (1). Engràcia (3). Esperança (3). Estàsia (1). Eufèmia (1). Eulà-
 lia (1).
 Feliciana (2). Flora (2). Francesca (3).
 Gerònima/Jerònima/Geromina (5). Gràcia (13).
 Inés (5). Isabel (19). Isabel-Anna/Isabetanna (2).
 Joana (9). Josepa (3).
 Leonor (1).
 Madalena/Magdalena (16). Madrona (1). Manuela (1). Marcela (1). Marcilla
 (1). Maria (12). Marianna (3). Margalida (2). Marta (1). Monserrada (1).
 Paula (1). Petronila (1). Polònia (1). Prudència (1).
 Quitèria (3).
 Rafela (2). Rita (1). Romagna (1). Rosa (1).
 Susana (1).
 Úrsola (17). Úrsola-Anna (1). Úrsola-Càndia (1).

NOMS DE DONA MÉS CORRENTS AL S XVII

<i>Noms</i>	<i>S. XV</i> %	<i>S. XVI</i> %	<i>S. XVII</i> %
Àgueda	—	12,55	4,88
Bàrbara	3,07	14,64	12,88
Bartomeva	2,63	1,25	—
Catalina	1,31	9,62	9,77
Dolça	4,82	—	—
Dominga	6,57	—	—
Florentina	4,42	—	—
Francesca	4,82	1,25	1,33
Gràcia	1,31	6,27	5,77
Guiamona	8,33	—	—
Inés	—	0,41	2,22
Isabel	2,19	8,36	8,44
Jaumeta	3,07	—	—
Joana	1,31	14,22	4,
Magdalena	0,43	1,25	7,11
Maria	9,64	1,25	5,33
Marianna	—	—	1,33
Novella	2,19	—	—
Miquela	2,19	—	—
Saurina	2,19	—	—
Úrsola	0,43	8,36	7,55
Violant	6,57	2,09	—

Noms de dona més corrents a la vila de Pena-roja, durant els segles XV, XVI i XVII.

Nota. Us recomano la lectura d'un article publicat al Butlletí d'*Onomàstica* —juny de 1988, pp. 15-25—, i podreu seguir el paral·lelisme entre els noms d'home i els de dona a la mateixa Vila.